

GYARMATI PÉTER

SZÁMOMRA

A

VILÁG

TCC COMPUTER STUDIO

A decorative border with four stylized floral motifs at the corners, connected by elegant, flowing lines that form a rectangular frame around the text.

Gyarmati Péter

SZÁMOMRA A VILÁG

TCC COMPUTER STUDIO

2019

Tartalomjegyzék

Örökség.....	5
A környezet.....	9
Az én krónikám.....	19
Az elemi iskola.....	24
Amikor „Rákosi apánk lett”.....	28
A csónak államosítása.....	35
Mozgalmak és a természet.....	42
Vera, az első!.....	52
A tánc és Emma.....	58
Nyanya.....	64
A technikum.....	76
A dohányzás néha életet ment!.....	86
Folytatódik az iskola.....	91
Ünnep az iskolában.....	96
A sport.....	100
Akkor most mi lesz?.....	107
A „nagybetűs” élet kezdetei.....	113
Amikor együtt pisiltem az Elnökkel.....	115
A magyar sivatag.....	123
A francia „kaland”.....	131
Egyetemista katona, vagy katona egyetemista?.....	137
Ausztria és az újjáépülő Bécs.....	146
Bécs, családi vonatkozások.....	151
Anglia és az angolok.....	161
Nyelvvizsga.....	169
A deviza büntett.....	176
Svájc, Amerikával.....	180
A házasság intézményéről.....	185
Próbaházasság?.....	192
Esküvő Párizsban.....	195
Megint Bécs.....	212
Nyarló a Dunaparton: Göd.....	217

Gyarmati Péter: Számomra a világ

A nizzai kaland	222
Hawaii és a wi-fi	234
A fiamról	239
Folytatódik az élet	250
Újabb deviza büntett, a visszaeső bűnöző	260
Örökké Bécs	269
A megjelenés	276
Ha egyszer majd felépül a házunk!	281
Magyarok külföldön	292
Eddie bácsi a mentorom	301
Meghívott a szultán	312
Baleset Új-Zélandon, mi is az a Tokelau	322
Tokelau modernizál	332
NOVELLÁK	339
Ha rád lenne írva	340
A váratlan látogató	362
VERSEK	381
A történelem	382
Digitális világ	385
Magányos esten	387
Köszöntő Rózitól	388
Névnapi köszöntő	388
Júlia névnapján	389
Együgyű vers névnapodon	389
Gondolatok születésnapodon	390
Születésnap jókívánság	391
Birthday wish	391
Györgyi évfordulóján	392
Az építész	393
Zsuzsának	393
Károly napon	394
Babér helyett	395
Nelli, Kornélia napján	395
Feri 50	396
Feri névnapján	396

A szerző eddig megjelent könyvei:

Az alábbi könyvek megvásárolhatók könyvesboltokban:

Informatikai elemek	2010.
Some words about networks	2011.
Nyereséges válság? III.	2014.
A tér szemlélete, dimenziók	2017.
Az idő nyomában	2017.
Számomra a világ	2019.

Ezek már csak antikváriumban, vagy könyvtárban érhetők el:

Mágneses adatrögzítők	1971.
Bizonylatolvasási módszerek	1971.
Rendszertechnikai Közlemények	1974.
Work on IBM 370 OS/VS	1975.
Néhány gyakoribb várakozósoros modell	1975.
A számítástechnika legújabb... Optikai bizonylatolvasás	1976.
Rádiókommunikációs hálózatok	1977.
ADIOS. Adaptív vezérlések Operációs Rendszerekben	1981.
On-line services and the Internet	1995.
Computer Networks and Lectures	1999.
Windows Scripting Guide	2006.
Nyereséges válság?	2009.

A kis szlovák telt húsú lány volt, szürke szemekkel, finom gömbölyded vonásokkal; szöske hajú, mintha zabszalmát szórtak volna a fejére; mindig magas gallérú, zárt blúzt húzott magára, amely inkább csak sejtetni engedte nem kis melleit, de nem akadályozta izgalmas hullámozását; szoknyája vidáman lengett utána minden lépésénél; cipője, a sokat szaladgálók, fűzős magas szárúja volt. Keze, vidéki származása ellenére kecses volt, vékony ujjai elegánsan ölelték a kávé csészét. Mikor ott ültem a törzsasztalnál, mindig őt figyeltem, lendületes, határozott mozgását, csípője ringását, amelyet a szoknyája hűen követett.

Udvarlásom másik alanya a tulajdonos húga, érett, elvált asszonyként tevékenykedett a kávézóban. Magas, telt keblű, széles csípőjű, lapos cipőben is nagydarab nő volt, igazi érett, skandinávszerű szépség; olyasfajta, akinek látványára az ember karját tárja: jöjjön kedves hadd öleljem, típus. Velük aztán kellemesen indult a nap: finom kávé beilaggal, élcelődés a hölgyekkel. A munkám sokszor elszólitott hosszabb utakra, legtöbbször autós rohanás Münchenbe, vagy még távolabb Hannoverbe, de a távoli Keletre is, miként arról másutt írtam. Az utazásaimról illet valamit hozni a nem utazó barátoknak és persze mindig kedveskedtem valamivel az udvarlásom tárgya hölgyeknek is. Összebarátkoztunk. Álmodtam és vágytam, hogy ölelem a szélescsípőjűt és bámulom a hullámozó keblűt, a kihívóan ringó szoknyájával. Egy reggel, még ágyban voltam, kopogtak. A lakrészemhez a boltból közvetlen feljárat is volt,

- Ez nem volt a hirdetésben – replikázott a zoknitlan.

- Felfigyeltem a párbeszédre és közbeszóltam, már Klári néni védelme érdekében is.

- Mit kíván fiatalember? – kapcsolódtam a beszélgetésbe.

- Mondtam, nekem kell ez az állás – ismételte, talán most már egy kissé erőszakosabban – Itt nem értik az embert, mindent ismételni kell?

Végigmértem a jelentkezőt és mondhatom nem nyerte meg a tetszésemet, mielőtt még bármiről szó lett volna. De már óvatos voltam, okulva az eddigi tárgyalásokból, és a merev elutasítás helyett megkíséreltem bebizonyítani számára az alkalmatlanságát, miként az nem egy elődjénél bevált.

- Milyen végzettsége van? – kezdtem.

- Hát egy érettségi, meg ez-az.

- Miért szeretne adminisztratív munkát vállalni, miért nem keres valamilyen férfiasabbat? – folytattam kíméletlenül.

- Ki mondta, hogy nem tettem? Ez az állás kell nekem, remélem, felvesznek!

- Na- és autója van?

- Hát az minék, én elmegyek bárhová gyalog, vagy villamossal, busszal, vonaton is, ha kell.

- Nem olyan egyszerű ez fiatalember! De ezt most ne beszéljük meg, kell és passz!

A fiú hallgatott, csak az elhanyagolt felszereléséből villant ki egy pillanatra az értelmesnek tűnő szeme, pedig a fejét

99. SZENTENDREI HÁZ: SZALON BULI

A Szentendréről civil mozgalom is jelentősnek találta szervezkedésemet és felkértek a polgármester-jelöltségre, amit természetesen nem vállaltam, mivel a politikai szerepléstől mindig távol tartottam magam. Legutóbb végre ők nyerték a választást és ma ez a mozgalom vezeti a várost. Őszintén remélem, képesek lesznek felszámolni a többéves tespedést és ismét virágzó, élhető művészcivárossá tenni.

Magán kezdeményezésem⁹⁹ növekedni látszott és túlérte a magánlakai kereteket, más megoldás után kellett nézni. Így esett, hogy néhány társammal kitaláltuk a Szentendre Szalont érezve, tudva, hogy a kivétel emberei a magán

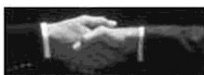
felszentelt másolatát Szentendrén őrzik – innen viszik kellő szertartás mellett különböző ünnepi alkalmakra. A Szövetségben végzett tevékenységem elismerésül az IN ASPERIS ET PROSPERIS kitüntetéttje vagyok.

⁹⁹ A kezdeményezésekről és eredményekről a <http://gyarmati.dr.hu> internet címen, a 'gondolatok' oldalon több írás, dokumentum van.

Ha egyszer majd felépül a házunk!

fecsegésen túlmenően igényelnek valamiféle közös, kölcsönös, fórumot. De ez már egy másik történet¹⁰⁰.

SZENTENDRE SZALON

100. SZENTENDRE SZALON

A házam sok éven át híven szolgált, csak a város nőtt, a belváros egyre terjeszkedett, rátelepült az utcánkra is intézményeivel, rettenetes forgalmával. Három óvoda költözött oda, a járési rendőrségnek is ez a hely kellett, és étterem, vállalkozások, kiállító terem. Szóval nagy zaj lett, rossz levegő, a hely élhetetlenné vált. Eladtam a házat fájó szívvel, de boldogan emlékezve az ott töltött bő húsz esztendőre. Ne csodálkozzunk rajta, így történik ez minden felkapott helyen: az emberek „tüllakják” és élhetetlenné teszik. Alig akad kivétel, ahol terjeszkedési zárlatot rendelnek el a környezet védelme, a lakhatóság, az élhetőség érdekében. Budapesten még a Városligetet is beépítik, pedig a világ számos helyén megmutatták: új várost kell építeni, új helyen, modernebb is lesz, jobban megfeleltethető a legújabb követelményeknek.

Isten veled Szentendre, nekem már csak emlékhely vagy!

¹⁰⁰ A Szentendre Szalon internet oldala a <http://szalon.tk> vagy a <http://szentendreszalon.fw.hu>. Számos újság és TV riport mellett olvasható még róla: Nyereséges válság III. TCC COMPUTER STUDIO, 2014, könyvemben a 109. oldal-tól.

„öregek” közül. Csak annyit láttam, hogy az előadóterem tele van, az első sorban csupa öregember ül, köztük egy szép hölgy, mini szoknyában.

A pódiumon, ahova felvezettek rajtam kívül két ifjú állt, valamilyen tógába burkolózva. Később tudtam meg, hogy ez az egyetem díszlőzöke és ilyen szertartás jár a „szűzbeszédnél” mindenkinek. A rektor bejelentette, hogy a most létesült Simonyi-chair¹⁰⁵ első professzorának székfoglalóját hallgatjuk meg. Na, elkezdtem dadogni, mint még soha, de mondtam, mondtam a mondókámat. A közönség egy darabig hallgatta, mígnem nehézkesen, botra támaszkodva felállt egy idős férfi az első sorból, felém intett, hogy álljak meg és a közönség felé fordulva a következőket mondta: See? He is just the same as we were! Engage him! (Látják? Pont olyan, mint mi is voltunk! Fogadjuk hát be őt!). Erre taps tört ki, mindenki felállt, odajöttek hozzám, gratuláltak! A félbeszakadt beszédem kivonata másnap megjelent a helyi újságban, amit azt hiszem senki sem olvasott el! A teljes anyagból később az egyik kurzus anyagaként mindenkinek vizsgázni kellett: A short story of computers¹⁰⁶ (A számítógépek rövid története) a címe.

Most már mondanom sem kell a késői telefonáló Teller Ede volt, aki odafigyelt erre a „kis cserkészre”, ahogy hívott! A

¹⁰⁵ Chair – birtokosa a chairman, magyarul szék, ezért hívjuk magyarul is székfoglalónak a beiktatást.

¹⁰⁶ Teljes terjedelmében itthon is olvasható: Informatikai elemek.19. oldaltól. Gyarmati Péter. 2010. TCC COMPUTER STUDIO.

Olvastam és vizsgáztam, mert csak az lehet abban az országban elfogadott polgár, aki ismeri, elfogadja és ezáltal büszke az ország történelmére. Csak vendég voltam, hosszabb időre ugyan, de fontosnak és legelsőnek tekintették hitüket, múltjukat, életüket valamennyire megismertetni! Hát nálunk?

Eddie bácsi többször terelte életemet, feladataimat ott tartózkodásom idején. Egy hosszabb esti szakmai beszélgetés után és alapján, a rektori tanácsban, az interdiszciplináris témák tárgyalásánál felvetette, hogy időszerű lenne a Pólya-féle gondolkodás iskoláját megújítani. "Azt hiszem - Princeton mellett - éppen ez az egyetlen volt az egyik élenjáró abban, hogy a gondolkodási képességek fejlesztését tekintse a legfontosabbnak, amit Pólya¹⁰⁷ és Seymour itteni munkássága mutat. Jómagam is szívesen hallgattam őket. Ennek megújítása most tét." Ez a mondat és az azt követő ajánlás kellett ahhoz, hogy Pólya és Szegő egykori munkásságának színhelyén újra lehessen éleszteni a gondolkodási képesség fejlesztésének programját. Eldöntötték, és amikor felmerült, kire bízzák a megszervezését, Eddie bácsi ismét elemében volt: „természetesen az új magyar professzorunkra, folytassa csak hagyományainkat, éppen az ő gondolkodás módja

¹⁰⁷ Pólya György könyveiről van szó: A gondolkodás iskolája, az Indukció és Analógia magyar fordításban is megjelent.

szükséges ehhez a tárgyhoz” – mondta. A kurzust teljes egészében Pólya eredeti programja szerint indítottam minden propaganda nélkül, évközi, fakultatív sorozatként. Mégis elterjedt a híre a campuson és már a második alkalomra előadótermet kellett cserélni a többszörösére növekedett hallgatóság miatt. Természetesen azóta jelentős korszerűsítéseken ment át és több más szeminárium kötelező előzménye.

A kurzus egyik hatása, - Teller egy szkeptikus megjegyzése¹⁰⁸ után - hogy egyetemi kollégák vezetésével és szülői támogatással számos középiskolában¹⁰⁹ megindítottuk a gondolkodásfejlesztő, tehetséggondozó MathCircle¹¹⁰ programokat. Nem felejtettem ki, a program mögött más magyarok is vannak, mint például a KÖMAL¹¹¹ alapítói és művelői.

¹⁰⁸ ...”Nem tudok olyan középiskoláról hazánkban (USA) ahol a tanuló alapos matematikai és tudományos alapképzésben részesülhet, akkor sem, ha ő akarja, akkor sem, ha egy esetleges Einsteinról lenne szó! A baseball szurkolók nélkül nem tudna létezni, de hol vannak a tudomány szurkolói?”...

¹⁰⁹ High school az angol neve, megfelel a mi gimnáziumunknak.

¹¹⁰ „Vasárnapi iskola” néven is ismeretes, mert kizárólag hétvégi program, amelyet mecénások és szülők finanszíroznak és kiváló egyetemi tanárok vezetik a programokat. Minden alkalommal jegyzőkönyv készül a feladatokról, a szereplésről a tehetségek felismerése érdekében és a szülők tájékoztatására.

¹¹¹ KÖMAL- középiskolai matematikai lapok, ma is előfordulnak eredetiben, fordítás nélkül, az USA-ban. Arany Dániel alapította 1893-ban, Rátz tanár úr volt a folytatója. A hatalom érdektelensége miatt ma anyagilag szűkölködik.

Számomra a világ

megyeri úti stadionban már az első nap megtetszett, hogy csupa nagymenő sportolóval találkozom és felcsigázott, hátha nekem is sikerülne hozzájuk hasonlónak válni. Maradtam és a szorgalom elkezdett eredményeket hozni.

39. VERSENY KÖZBEN

Mindennap kivillamosoztam Újpestre edzésre. A villamoson tanultam, ha lehetett - este, hazafelé már kevesen utaztak.

A futás mellett tettem le a garast, nem voltam a leggyorsabb és eléggé fáradékony a hosszabb távokhoz, így lettem – mint később kiderült a leggyilkosabb – a 200 és 400 méteres távok és néha 800 méter futója. A kanyarfutás is megfelelt az alkatomnak. A régi recept szerint kellett futni ezeket a távokat: az elején mindent bele, aztán, amikor már nem kapsz levegőt, egy kicsit gyorsíts, hogy elsőként érj a célba. Kétszázon azért egyszer vegyél levegőt, hogy a kanyar után fel tudj állni és ne fulladj meg. Akinek ez nem megy, hagyja abba. Aki 400-on 300 méternél nem hal meg, az biztos lemarad. Az utolsó százat csak egy halott képes értékelhető eredménnyel végig futni. Ezt kellett megvalósítani, erre kellett az edzéseken felkészülni, ez volt a recept. Amikor az edzés után félholtan bemásztam az öltözőbe mindig szegény jó Zsiga bácsi, a szertáros, lökött be a pezsgő, meleg vizes medencébe – ma jacuzzinak hívják – hogy feléledjek. Az első eredményeim alapján kiérdemeltem egy igazi, a lábamra készített cipőt. Isteni érzés volt, akik nem tudják, azoknak elmondom, a talp részét teljes egészében valamilyen kemény rézlemezből, pontosan, a talpam formájára kalapálták, míg a felsőrész a legfinomabb szarvasbőrből készült, ugyancsak a lábamra szabva. Kétszázon legalább egy másodpercet nyertem vele. Még most is hálával gondolok az Andrássy úti sportcipész bácsira.

Az első osztályú sportolók kondíció kiegészítést kaptak: az edzés után a pályakantinban egy szelet, arasznyi

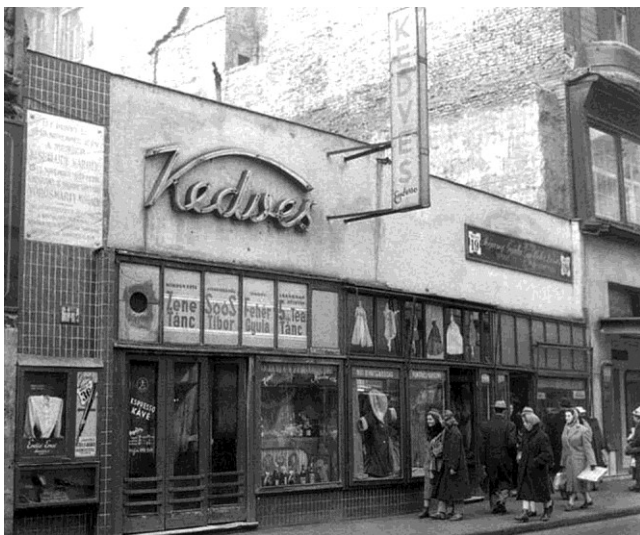
A dohányzás néha életet ment!

Másodikosok voltunk '56-ban, 16. évesek – felnőttnek számító korosztály. Október huszonharmadikán az iskolából jövet – a Rákóczi úton – megálltak a villamosok, a Színművészeti Főiskolába hívtak valamiféle gyűlésre. Felvonulókkal találkoztunk, akik a Rádió Bródy Sándor-utcai épületéhez vonultak.

30. NÉPÍTÉLET, SZTÁLIN FEJE

épült, amely ma a Marriot. Az igazgató fiai – Muskát Péter és Tamás - a baráti közösségünkbe tartoztak. A tetőn volt a Duna-bár, ahol előbb a Szabó-Beamter duó, később Turán László játszott. Ott álmodoztunk szép csajokról, - a fizetősökre pénzünk se lett volna. Aztán jártunk még rendszeresen a Béke-, akkor Britannia, szálló éttermébe, ahol Holéczy Ákos zenekara játszott és felesége, Ákos Stefi énekelt, vagy a Savoyba, később a Gellértbe, Martiny Lajosékhöz, és sokszor a Corvin étterembe Orlay Jenő, alias Chappy zenekaráért, no meg Lukácsi Margit dalaiért. Káprázatos dobpárbajokra emlékszem a hírességek között. Ne felejtsem ki a váci utcai Kedves presszót, ahol Cziffra György zongorált, amíg ki nem vándorolt.

34.KEDVES PRESSZÓ

Az én krónikám

Kezdet, Vég és mi közte még,
Halhatatlan, nagy összesség.
Megismerni az agy tudja,
Hála érte és köszönet,
Tartalmát a szíved adja,
És formáját a szellemed.

Goethe (Szabó Lőrinc fordítása)

Az én krónikám

Mindenkinek van egy regénye, de legtöbbször nincs alkalma elmondani, vagy nem is képes rá. A Tízek Társasága szerencsémre érdeklődő és ezen a ködös őszi délutánon megint enyém lett a szó.

- *Hát akkor mesélj, ha unalmas lesz, úgyis közbe szólunk!*
- *Gyerekek! Számomra a világ az életem, ez a 78 év, no meg az előttem álló jövő!*

Abban a zsidótörvényes, ismét háborúba lépett, de még „jóléti” országban születtem, 1941-ben. Okát, célját, értelmét adni apám dolga lett volna, de ez a világméretű háború és annak kitalálói ezt magakadályozták. Nem ismertem, nem ismerhettem őt, nem is emlékszem rá, 1942-től a hazáját szolgálta. Sokáig harcolt a háborúval, egészen 1945. február végéig. Tulajdonképpen le is győzte azt - túlélte, de nem bírt